

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

23 Φεβρουαρίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Νίκη Κεραμέως.

Την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, κ. Λίνα Μενδώνη

Θέμα: «Ανάγκη διαβάθμισης των τίτλων των μουσικών, αποφοίτων Ωδείων.»

Κυρίες Υπουργοί,

Με τις καταγιστικές εξελίξεις που συντελέστηκαν από την θεσμοθέτηση του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χάρτη Ανώτερης Εκπαίδευσης (συνθήκη της Μπολόνια, 1999) και τις πρωτοβουλίες που πήραν τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σήμερα εν έτει 2022 οι απόφοιτοι των ωδείων δεν έχουν επισήμως τα «τυπικά» προσόντα όπως όλοι οι άλλοι απόφοιτοι των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας - που σπούδασαν ένα οποιοδήποτε άλλο γνωστικό αντικείμενο στον τομέα των γραμμάτων και των επιστημών - επειδή οι τίτλοι τους παραμένουν αδιαβάθμητοι. Κατόπιν της υπογραφής της προαναφερόμενης συνθήκης, οι ευρωπαϊκές χώρες δεν ακύρωσαν τα μουσικά εκπαιδευτικά ιδρύματα πρακτικής και θεωρητικής κατεύθυνσης στα οποία υπήρχαν τμήματα διδασκαλίας για μουσικά όργανα, μονωδία, ανώτερα θεωρητικά, σύνθεση, διεύθυνση ορχήστρας κλπ.. Δεν υποβίβασαν τα ωδεία (conservatoires), τα μουσικά κολλέγια, τις μουσικές ακαδημίες τους, επειδή δεν ήταν ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Δεν τα θεώρησαν ως ακατάλληλα για να παρέχουν ανώτερη/ανώτατη μουσική εκπαίδευση. Είναι σαφές λοιπόν ότι οι λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, με την υπογραφή της συνθήκης της Μπολόνια, δεν αγνόησαν τα υπάρχοντα μουσικά εκπαιδευτικά τους ιδρύματα, ιδρύοντας νέα μουσικά τμήματα τριτοβάθμιας (ως ανώτερα των υπαρχόντων).

Ιστορικά, τα ευρωπαϊκά μουσικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, ως εξειδικευμένα στην συστηματική πρακτική και θεωρητική μουσική εκπαίδευση, λειτουργούσαν ανέκαθεν εκτός Πανεπιστημιακού χώρου καθώς η ταυτότητα των ευρωπαϊκών πανεπιστημιακών μουσικών τμημάτων, ήταν περισσότερο ακαδημαϊκής (σπουδές μουσικολογίας) παρά πρακτικής κατεύθυνσης. Η μουσική εκπαίδευση, η οποία αναγνωρίζεται παγκοσμίως ως ειδική και πολυετής, οργανώθηκε από κάθε χώρα με σπονδυλωτό τρόπο. Συνεπώς, οι απόφοιτοι των ευρωπαϊκών μουσικών εκπαιδευτικών (μη πανεπιστημιακών) ιδρυμάτων βρίσκουν απασχόληση ανάλογη των προσόντων τους ή/και συνεχίζουν τις ακαδημαϊκές τους σπουδές, όχι μόνο στην χώρα τους αλλά σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την πρώτη αρχή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και του άρθρου 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας.

Τα Ωδεία, παρότι με απόφαση και νόμους του κράτους (ΦΕΚ 229/A/1957, ΦΕΚ 07/A/1966, ΦΕΚ 500/B/1987) - ήταν τα μοναδικά εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρείχαν ολοκληρωμένο πρόγραμμα μουσικών σπουδών, χορηγώντας τίτλους σπουδών αναγνωρισμένους και επικυρωμένους από το αρμόδιο Υπουργείο - παρέμειναν αδιαβάθμητα επί σειρά δεκαετιών. Δηλαδή, τόσο οι πολύχρονες ειδικές σπουδές όσο και οι τίτλοι των αποφοίτων δεν αντιστοιχήθηκαν ποτέ ανά κύκλο σπουδών με τις εκπαιδευτικές βαθμίδες της γενικής εκπαίδευσης, έστω κι αν ο πλήρης κύκλος των μουσικών σπουδών στα ωδεία οδηγούσε στο ανώτατο μαθησιακό αποτέλεσμα και δεξιότητες της μουσικής τέχνης. Ουδέποτε δόθηκε η ευκαιρία στα ωδεία (μετά την υπογραφή της συνθήκης της Μπολόνια) να ακολουθήσουν την διαδικασία που ακολουθήθηκε σε όλη την Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση των Κονσερβατουάρ (Ωδεία), Ακαδημιών και Μουσικών Σχολών (AEC - Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen) ήδη από το 1999 παρότρυνε την Ελλάδα για την ταχεία αναγνώριση των μουσικών πρακτικών σπουδών και τον διαχωρισμό τους σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό κύκλο.

Μέχρι πριν μερικά χρόνια, το υψηλό επίπεδο των σπουδών στα ωδεία και η εγκυρότητα των (καίτοι αδιαβάθμητων) τίτλων τους δεν αμφισβητείτο. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αποδεικνύονταν ανάλογα και συγκρίσιμα με αυτά των ξένων Μουσικών Ακαδημιών με αποτέλεσμα, κατά κοινή πρακτική οι Έλληνες μουσικοί να συνεχίζουν απρόσκοπτα σε μεταπτυχιακό επίπεδο τις σπουδές τους στις σημαντικότερες Μουσικές Ακαδημίες και Πανεπιστήμια της Ευρώπης. Συνεπώς, ήταν σαφές ότι επί της ουσίας το «Δίπλωμα των Ωδείων» κατείχε τη θέση του «πρώτου πτυχίου σπουδών», έστω κι αν τύποις τα πτυχία και τα διπλώματα παρέμεναν αδιαβάθμητα από το ελληνικό κράτος, παρά το διαρκές αίτημα των Συλλόγων των σπουδαστών και των καθηγητών των Ωδείων.

Αντιθέτως, χωρίς καμία διαβούλευση, τουλάχιστον μέχρι πρότινος, η ελληνική πολιτεία θεώρησε σκόπιμη την ακαδημαϊκή και επαγγελματική κατάταξη των αποφοίτων ωδείων στο επίπεδο 5, το οποίο κατέχουν οι σχολές ΙΕΚ, και οι οποίες, ως γνωστόν, απευθύνονται σε μία άλλου τύπου τεχνική κατηγορία επαγγελματιών. Εξ άλλου, από την περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων του επιπέδου 5 που έχουν καταχωρηθεί από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα ESCO (European Skills, Competences and Occupations) με τίτλο Δίπλωμα επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, Επιπέδου 5 – Ειδικότητα: Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση· εύκολα διαπιστώνει κάποιος ότι η αντιστοίχιση των όσων περιγράφονται σε αυτό το επίπεδο με το «Δίπλωμα» που κατέχουν οι απόφοιτοι των ωδείων, είναι πολύ κατώτερη της πραγματικότητας.

Για την απόκτηση διπλώματος σε ένα μουσικό όργανο, ο σπουδαστής σπουδάζει 12-15 χρόνια με υποχρεωτική ελάχιστη φοίτηση 3 ετών στην Ανωτέρα Σχολή για να πάρει το πτυχίο του. Στη συνέχεια, φοιτά από 2 έως 3 χρόνια για την απόκτηση του διπλώματος. Με όλα τα πρακτικά και θεωρητικά μαθήματα που εκ του νόμου υπάρχουν [ΦΕΚ 229/A/1957, ΦΕΚ 07/A/1966, ΦΕΚ 500/B/1987, ΦΕΚ 1913/B/2007, ΦΕΚ

530/B/2009], τις εξετάσεις, τις συναυλίες και τις λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ο διπλωματούχος απόφοιτος ενός ωδείου καλύπτει τα απαιτούμενα ECTS (σε απόλυτο αριθμό ωρών μαθημάτων και φόρτου εργασίας) που απαιτούνται για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου σύμφωνα με την συνθήκη της Μπολόνια. Για την απόκτηση του ακαδημαϊκού τίτλου bachelor, οι απόφοιτοι των ωδείων θα μπορούσαν, μέσω προγραμμάτων δια βίου μάθησης, να παρακολουθήσουν εξ αποστάσεως ή/και σε συνεργασία με κάποιο ΑΕΙ, εκείνα τα μαθήματα που δεν έχουν διδαχθεί στα ωδεία και θα κρίνονταν απαραίτητα για την απόκτηση της ακαδημαϊκής ισοτιμίας.

Η πολυετής αδιαφορία της ελληνικής πολιτείας, για την αναβάθμιση και διαβάθμιση του μουσικού εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας, έχει επιφέρει πολλά δεινά στους Έλληνες επαγγελματίες μουσικούς που είναι απόφοιτοι ωδείων (conservatoires), οι οποίοι σήμερα δεν έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους ευρωπαϊούς ομολόγους τους. Ρίζα της περιγραφόμενης αδικίας αποτελεί το γεγονός ότι τις καλλιτεχνικές σπουδές (Ωδεία, Δραματικές Σχολές, Σχολές Χορού) τις εποπτεύει το υπουργείο Πολιτισμού * και όχι το υπουργείο Παιδείας. Αυτό σημαίνει ότι τα προαναφερόμενα ιδρύματα βρίσκονται εκτός διαβάθμισης όσον αφορά στις βαθμίδες της Εκπαίδευσης και έτσι οι τίτλοι που παρέχουν - πτυχία και διπλώματα - ενώ υποτίθεται ότι είναι "αναγνωρισμένα από το κράτος", στην πράξη είναι εντελώς ανίσχυρα μπροστά στα πτυχία των ΑΕΙ/ΤΕΙ που ίδρυσε εκ των υστέρων το υπουργείο Παιδείας. Ένεκα του νομοθετικού κενού, οι απόφοιτοι των ωδείων Έλληνες μουσικοί, απαξιώνονται από την ελληνική πολιτεία, αφού χωρίς την διαβάθμιση των τίτλων τους θεωρούνται ακόμη «απόφοιτοι λυκείου» και ως εκ τούτου δεν έχουν ακαδημαϊκό δικαίωμα για την συνέχιση των σπουδών τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- Πως προτίθεστε να αποκαταστήσετε άμεσα την αδικία που υφίστανται οι πτυχιούχοι και διπλωματούχοι των ωδείων & μουσικών σχολών της Ελλάδας που απαξιώνονται από την ελληνική πολιτεία, αφού χωρίς την διαβάθμιση των τίτλων τους θεωρούνται ακόμη «απόφοιτοι λυκείου»;
- Πότε προτίθεστε να διαβαθμίσετε τα πτυχία των απόφοιτων των ωδείων (conservatoires) & μουσικών σχολών της Ελλάδας στο επίπεδο 6, όπως συμβαίνει με ανάλογα ιδρύματα στην υπόλοιπη Ευρώπη;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Βουλευτής Α΄ Αθηνών, ΜέΡΑ25